

Využití EyeTtrackingu v pedagogickém výzkumu

doc. PaedDr. Jana Škrabánková, Ph.D.
(Pedagogická fakulta OU)

Anotace

Eye Tracking je moderní technologie, která se aktuálně uplatňuje v řadě výzkumů. Původně byl využíván v armádě, později ve výzkumu reklamy. Nyní se dostává i do výzkumu v oblastech edukace a evaluace.

Podstatou této technologie je sledování pohybů lidského oka, monitorování místa, kam se oko právě dívá, vzdálenosti, do jaké má zaostřeno nebo času, po který je objekt sledován.

Záznam a analýza průběhu pohledu, postupnosti fixací a pohybů očí mají rozsáhlé využití také v kognitivních vědách, kam lze oblast pedagogicko-psychologického výzkumu zařadit.

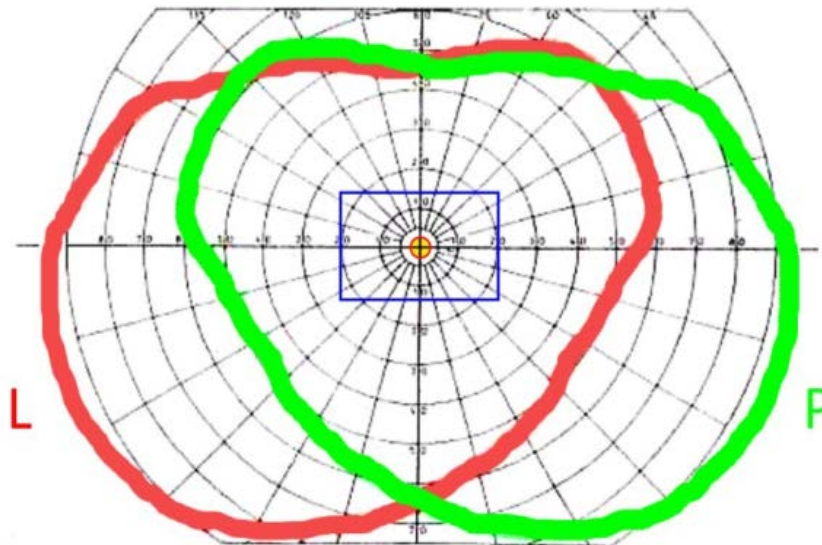
V příspěvku je demonstrována zcela nová a dosud neprobádaná možnost využití Eye Trackingu ve výzkumu žáků preferujících přírodní vědy.

Teorie

Zorný úhel se často vyjadřuje jako úhel od osy pro nejzazší efektivně pozorovaný bod v daném směru.

Teorie

Obvykle se zorným úhlem však myslí úhel mezi dvěma krajními body rozsahu pozorování, čímž se dostáváme spíše k pojmu **zorné pole**.

Teorie

Zorné pole je prostor, který je oko schopno zachytit. V podstatě se dá říci, že se obě hodnoty rovnají, i když to takto nevypadá.

Zorné pole jednoho oka dosahuje mírně za 90° od osy hlavy a v opačném směru okolo 50° ve vodorovné ose.

Celkově tedy vidíme jedním okem více než 140° rozsahu a obě oči dohromady jsou schopny pojmout obraz v úhlu okolo 208° záběru ve vodorovné ose.

Vidíme tedy i kousek dozadu (viz obrázek na předcházejícím slidu).

Teorie

Teoreticky se dá říci, že průnik zorných polí obou očí je zorné pole, které vidíme a co je mimo tuto oblast, to je periferní vidění.

Skutečný obraz tedy vypadá jako na obrázku s černým pozadím. Zbylý obraz a jeho ostrost obstarává mozek, oko však zaměřuje pouze bod v úhlu 2° .

Teorie

Na základě předešlé teorie je tedy vyšší úspěšnost přesného zaměření na černobílý objekt oproti barevnému.

Pro zaměření oka se využívá tzv. kalibrace.

Ideální kalibrační body jsou černobílé a v co největším množství.

Teorie

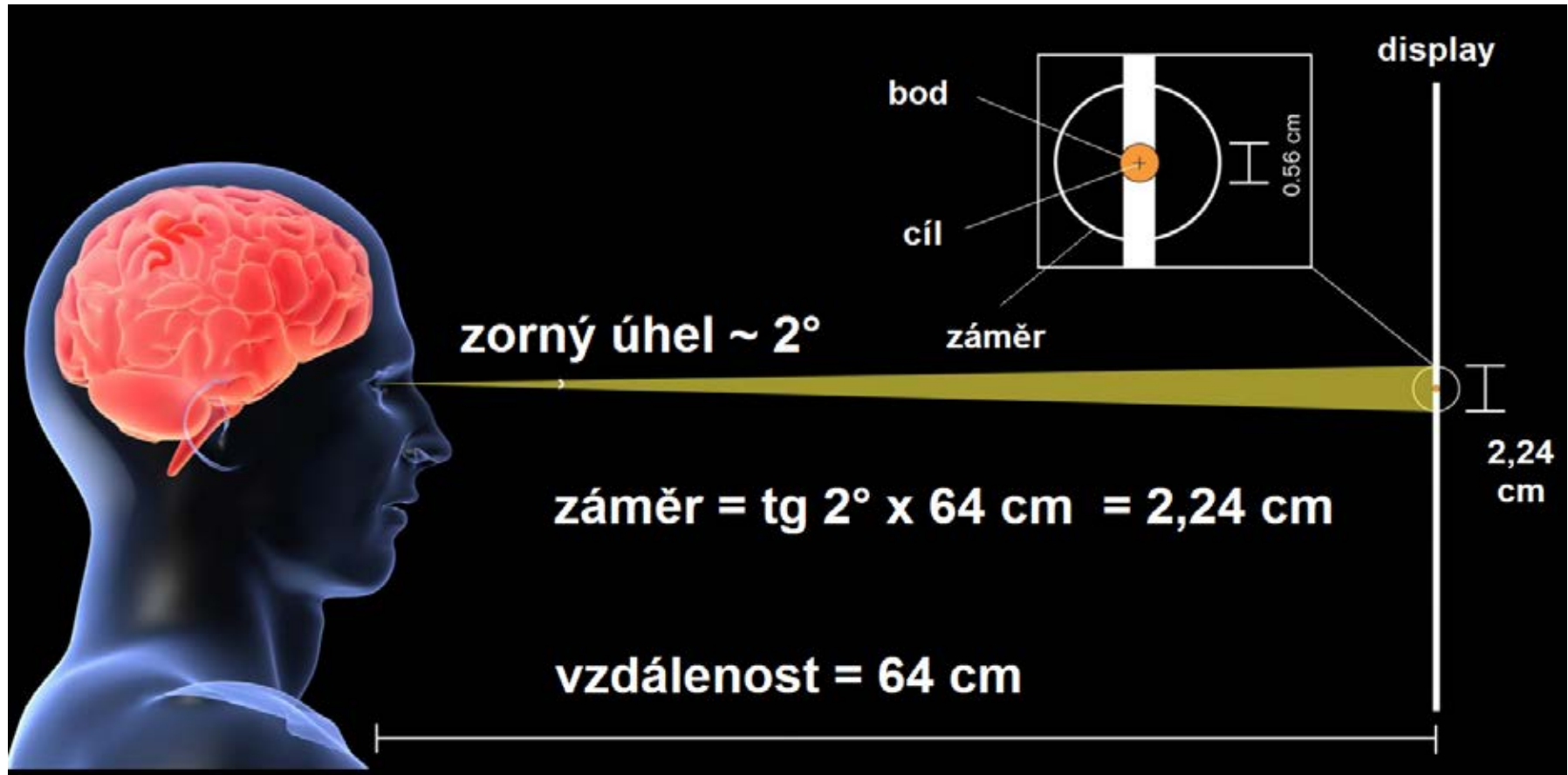
Přesnost přístroje EyeTracker TX 300 musí být tedy lepší, než je přesnost lidského oka.

Jelikož EyeTracker v základním modu obsahuje integrovaný monitor a z daných norem pro práci s počítačem jsou doporučeny pozorovací úhly a vzdálenosti, byla výrobcem stanovena ideální vzdálenost od monitoru cca 64 cm.

Na tuto vzdálenost je lidské oko schopno zaměřit bod do velikosti 2,24 cm (viz výpočet).

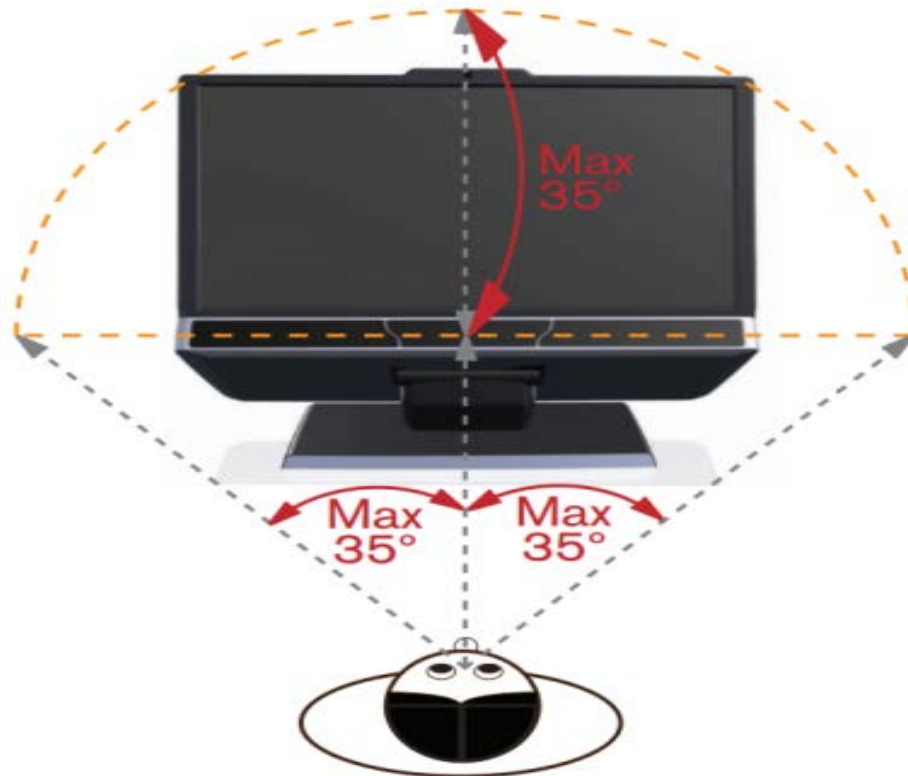

Teorie

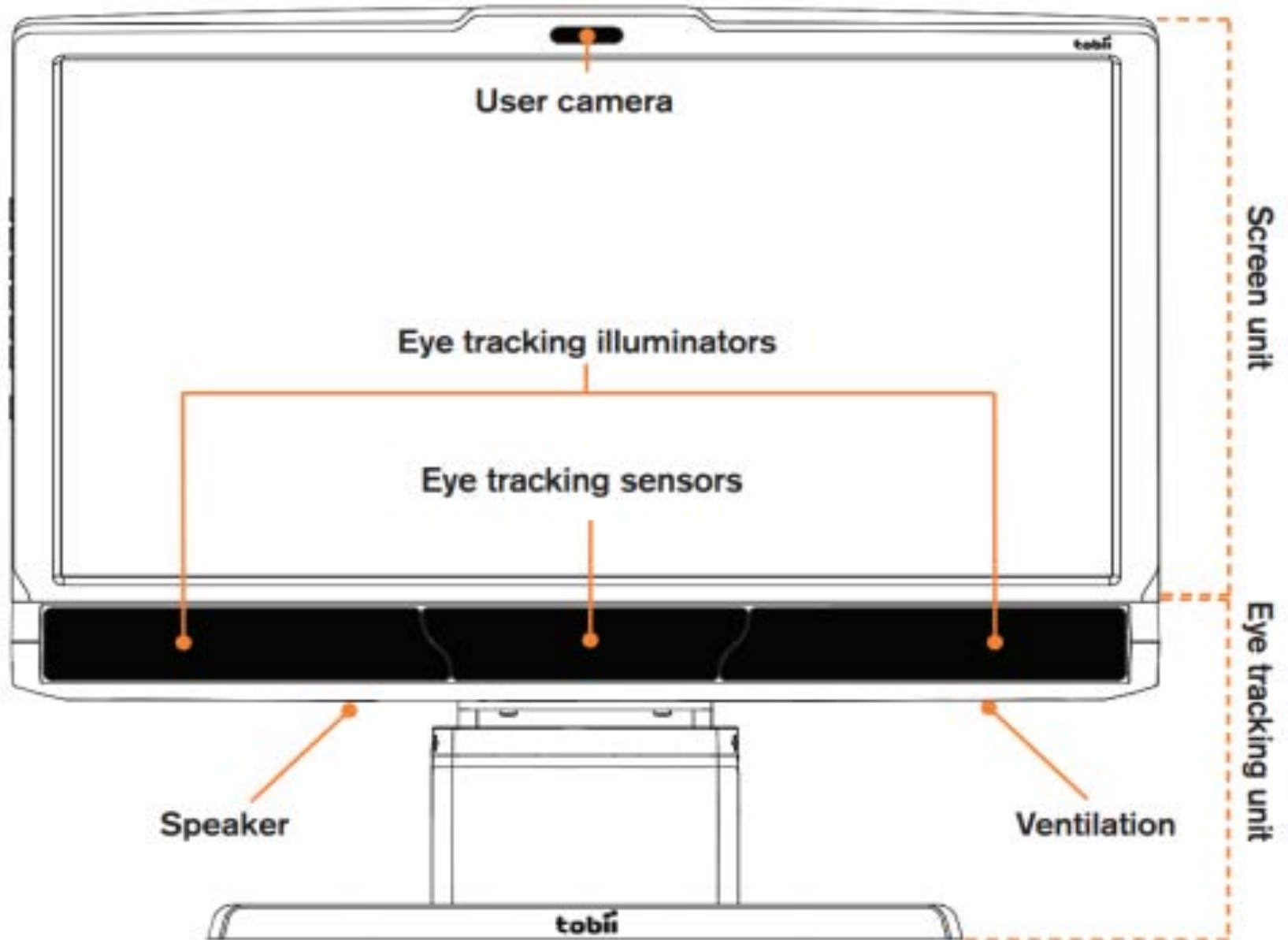

Teorie

Přesnost snímání přístroje EyeTracker je výrobcem uváděna jako $0,5^\circ$ což odpovídá bodu o velikosti 0,56 cm na vzdálenost 64 cm při doporučeném úhlovém nastavení.

Samotný přístroj v základním nastavení vypadá následovně:

Obsahuje

- kameru snímající participanta účastnícího se testu
- monitor pro zobrazení testu
- infra přisvěcovače
- senzory pro snímání oka
- reproduktor (pouze jeden, což může při zvukovém testu svádět pohyb očí – lze však nahradit stereo, či vyšší sestavou).

- Příklad záznamu pohybu očí při sledování textu, obrazu, videa apod. Pohyb je zaznamenáván jako **fixace** oka (kolečka) a **sakády** (spojnice mezi nimi).
- Vzhledem ke výše zmíněnému, kdy nevidíme celý obraz, ale jen část a mozek dopočítává zbytek a skládá nám kompletní obraz se dá říci, že např. v textu vidíme ostře jen několik písmen, někdy ani celé slovo po dobu průměrně 200-250ms a pokračujeme dále po sakádě trvající přibližně 20-40ms na další fixaci. Během sakád oko nezachytává žádné informace.
- Díky záznamu jednotlivých fixací a dokreslených sakád mezi nimi nám přístroj zobrazí postup sledování dané scény, z kterého lze dále provádět závěry.

Přístroj umožňuje tři základní typy zobrazení

Klasické zobrazení fixace/sakáda, zobrazení pomocí tepelné mapy a nebo pomocí klastrů

